

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11
1 Základní popis financování sociálních služeb	15
1.1 Vývoj výdajů na financování sociálních služeb	15
1.2 Příspěvek na péči	16
1.3 Dotace ze státního rozpočtu	20
1.4 Financování ošetrovatelské péče v pobytových zařízeních sociálních služeb a sociální péče v lůžkových zdravotnických zařízeních.....	23
1.5 Úhrada klienta za poskytované služby	25
2 Terénní sociální a zdravotní služby.....	27
2.1 Terénní sociální služby	27
2.1.1 Financování pečovatelské služby	28
2.2 Terénní zdravotní služba.....	30
2.2.1 Personální zajištění agentury domácí péče	31
2.2.2 Financování terénní zdravotní péče	31
3 Jednotkové náklady pobytových a terénních služeb	33
3.1 Terénní zdravotní péče	34
3.1.1 Základní statistická data	34
3.2 Terénní sociální péče.....	37
3.3 Porovnání terénní sociální a terénní zdravotní péče	39
4 Porovnání nákladů na zdravotní a sociální péči v pobytových službách.....	41
4.1 Ošetrovatelská péče v pobytových zařízeních sociálních služeb	41
4.2 Podíl úhrad ze systému veřejného zdravotního pojištění	42
4.3 Náklady na zdravotní péči v pobytových službách.....	44
4.4 Sociální péče v pobytových zařízeních sociálních služeb	44
4.5 Dílčí závěry	46

5	Náklady pobytové a terénní péče z mikroekonomického pohledu.....	47
5.1	Sociodemografická situace seniorské populace.....	48
5.2	Objem péče v závislosti na příspěvku na péči.....	49
5.3	Kalkulace variant příjemců příspěvku na péči z ekonomického hlediska	51
5.4	Dílčí závěry	54
6	Makroekonomické náklady státu v případě domácí péče.....	55
6.1	Dílčí závěry	57
7	Relace mezi výší přiznané státní dotace a objemem odvodů, které poskytovatel sociálních služeb odvede státu	59
8	Modely financování dlouhodobé péče	63
8.1	Liberální model	63
8.2	Konzervativní model.....	68
8.3	Sociálně-demokratický model.....	71
8.4	Neoliberální model.....	75
8.5	Dílčí závěry	82
	Závěr	83
	Summary	87
	Seznam použité literatury	89
	Seznam tabulek	93
	Seznam grafů	93
	Seznam obrázků	93
	Příloha č. 1 Vývoj výdajů na sociální služby v letech 1995–2011	95
	Příloha č. 2 Vývoj výdajů na sociální služby a jejich podíl na HDP.....	97
	Příloha č. 3 Struktura financování sociálních služeb v r. 2011	99
	Příloha č. 4 Průměrná měsíční výše platových složek v roce 2011	101
	Slovo o autorech	103

Předmluva

Financování sociálních služeb je tématem, které je v různých souvislostech často skloňováno od zásadní změny, která přišla s přijetím zákona o sociálních službách. Přesněji – dalo by se hovořit o intenzivní kritice celého systému financování sociálních služeb.

Navazující a v řadě případů spornou otázkou je postavení terénních a pobytových služeb sociální péče právě z hlediska financování: který typ sociálních služeb by měl být preferovaný a za jakých podmínek, jaké jsou makroekonomické náklady této volby a jak je tomu s frekventovanou tezí, že pobytové služby jsou oproti službám ambulantním a terénním finančně, respektive nákladově náročnější variantou.

Tato studie se věnuje těmto otázkám a dalším souvisejícím aktuálním tématům. Nesnaží se nalézt jednoduché odpovědi, nýbrž má vyšší ambici: rozšířit a zrelativizovat základní otázku, tj. zda jsou celospolečensky „levnější“ sociální služby pobytové, či terénní. Odpověď totiž není tak jednoznačná, jak by se mohlo zdát a jak jsme možná byli zvyklí slyšet – záleží jak kdy a jak pro koho. Ano, záleží na tom, kdo je uživatelem, poskytovatelem a zadavatelem služby, záleží na tom, jaké jsou celkové náklady a jaké náklady nesou jednotlivé složky celého systému sociálních služeb, a konečně záleží i na čase, poměru sdílení nákladů a dalších parametrech a kritériích celého systému.

Tato studie chce přinést dílčí odpovědi a hlavně pak různé pohledy na tuto problematiku a jednoznačně dokázat, že na výše uvedenou otázku a problém není možné odpovědět ano či ne, tj. označit jednu ze dvou variant za všech okolností jako optimální. Obdobně to bývá i v jiných oblastech našich životů. Intuitivně hledáme jednoduché závěry: ano či ne, lepší a horší. Máme-li však odvahu přemýšlet, hloubat, analyzovat, pak dospíváme k poznání, že život a daný problém nejsou černobílé, že je nutné vnímat každý problém šířeji, v širších souvislostech, a že odpovědi nemusí být vždy jednoznačné.

Spojením prestižní vysoké školy, Výzkumného ústavu práce a sociální věcí, Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a významných odborníků a recenzentů vznikl autorský tým, který se snaží na následujících stránkách najít odpovědi. Odpovědi, které nejsou jednoznačné ve smyslu označování lepších či horších variant, nýbrž přinášejí širší a komplexnější pohled na celou problematiku.